

VALSTYBĖS DUOMENŲ VALDYSENOS 2024 METŲ PROGRAMOS VYKDYMO ATASKAITA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybės duomenys – informacijos lobynas, kuriantis reikšmingą vertę visuomenei, verslui, mokslui ir pačiai valstybei. Lietuvoje už duomenų integraciją į valstybės duomenų ežerą ir jų pakartotinį naudojimą atsakinga Valstybės duomenų agentūra (toliau – Agentūra).

2. Valstybės duomenų valdymas ir tvarkymas yra sutelktas vienoje vietoje – Agentūros valdomoje Valstybės duomenų valdysenos informacinėje sistemoje (toliau – VDVIS arba Valstybės duomenų ežeras). Sistemos tikslas – užtikrinti statistinės informacijos rengimą ir valstybės duomenų tvarkymą Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo (toliau – OSVDVI) 21 straipsnio 1 dalyje nustatytais tikslais bendroje techninėje, organizacinėje ir fizinėje aplinkoje ir sudaryti prieigą prie valstybės duomenų vieno langelio principu.

1 pav. Valstybės duomenų ežero pagrindinių veiklos rodiklių švieslentė

3. Agentūra nuo 2020-ųjų, kai buvo sukurta VDVIS ir sudarytos teisinės jos veikimo prielaidos, nuosekliai siekia, kad valstybėje kaupiami duomenys būtų įveiklinami valstybės ir visuomenės gerovės kūrimo tikslams, vadovaujantis demokratinės valstybės vertybėmis ir principais.

Šios veiklos sėkmės pagrindas – trys poliai: žmonės, technologijos ir teisė. Kasmet tvirtinamos tikslingos veiklos priemonės, skirtos šioms sritims plėtoti ir stiprinti.

4. Valstybės duomenų tvarkymas yra grindžiamas Valstybės duomenų valdysenos programa, kurioje numatomi visi būtini kiekvieno darbo (uždavinio) atributai: pavadinimas, atsakinga institucija ar įstaiga, teisinis pagrindas, duomenų šaltinis, finansavimo šaltinis, kita reikiama informacija. OSVDVĮ 2 straipsnio 23 dalyje nustatyta, kad Valstybės duomenų valdysenos programa yra darbų, pavestų atlikti Europos Sąjungos teisės aktais, Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Ministro Pirmininko potvarkiais, esant ekstremaliajai situacijai ir (ar) įvykiui – operacijų vadovo sprendimais, metinis sąrašas, kuris pagal OSVDVĮ 5 straipsnio 2 dalies 1 punktą tvirtinamas Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro įsakymu.

5. 2024-aisiais daugiausia dėmesio skirta duomenų pakartotinio naudojimo plėtrai, įskaitant centralizuotą kitų institucijų duomenų atvėrimą ir sveikatos duomenų naudojimą, taip pat valstybės duomenų saugos priemonių stiprinimui ir jų tvarkymo skaidrumo didinimui, duomenų analitikos kompetencijos ugdymui Agentūroje ir kitose institucijose, duomenų standartizavimo bei sąsajų užtikrinimui.

II SKYRIUS

ANALITINĖS PERSPEKTYVOS VYSTYMAS IR DUOMENŲ KULTŪROS UGDYMAS VALSTYBĖJE

6. 2024 m. pabaigoje Agentūroje dirbo apie 130 analitikų, programuotojų, duomenų inžinierių, duomenų mokslininkų ir informacijos vadybininkų.

7. Per praėjusius metus buvo sukurta duomenų inžinerijos, programavimo ir analitikos mokymų platforma Agentūros ir kitų institucijų analitikos kompetencijoms stiprinti, forumas programuotojams, dokumentacijos dalijimosi erdvė.

8. Suformuotas bendras duomenų ontologijų supratimas Agentūros lygmeniu: organizuotos dvi mokymų ontologijų tema sesijos Agentūros valstybės tarnautojams ir darbuotojams, atliktas inventorinamų valstybės informacinių išteklių metaduomenų semantinio suderinamumo ir integralumo bei sąveikumo vertinimas, parengtos išvados ir rekomendacijos tolesnėms priemonėms planuoti ir įgyvendinti. Pasirengta įgytas žinias perduoti ir kitų institucijų valstybės tarnautojams ir darbuotojams – Valstybės duomenų ežero naudotojams.

9. Kitų institucijų valstybės tarnautojams ir darbuotojams – Valstybės duomenų ežero naudotojams – organizuoti reguliarūs mokymai, kaip naudotis Valstybės duomenų valdymo platforma ir valstybės duomenimis. Įvyko 7 mokymų sesijos, kuriose dalyvavo ne mažiau kaip 1510 dalyvių, o įrašas peržiūrėtas ne mažiau kaip 4400 kartų. Suorganizuoti 2 vidiniai „Contour“ priemonės taikymo mokymai, kuriuose dalyvavo 220 dalyvių. Suorganizuoti mokymai naudotis Pasaulio banko realizuotais mikrosimuliaciniais modeliais. Dalytasi programavimo ir analizės patirtimi ir konkrečiais programiniais sprendimais su kitomis institucijomis, sudarytos sąlygos atlikti stažuotę naujiems analitikams, pasirengta dviejų dienų trukmės analitikos dirbtuvėms, kurios skirtos aktualiems valstybės uždaviniams spręsti naudojant duomenis ir Valstybės duomenų valdymo platformos priemones (60 dalyvių).

2 pav. Valstybės duomenų valdysenos mokymų svetainė

III SKYRIUS

PAKARTOTINIO VALSTYBĖS DUOMENŲ NAUDOJIMO PLĖTRA

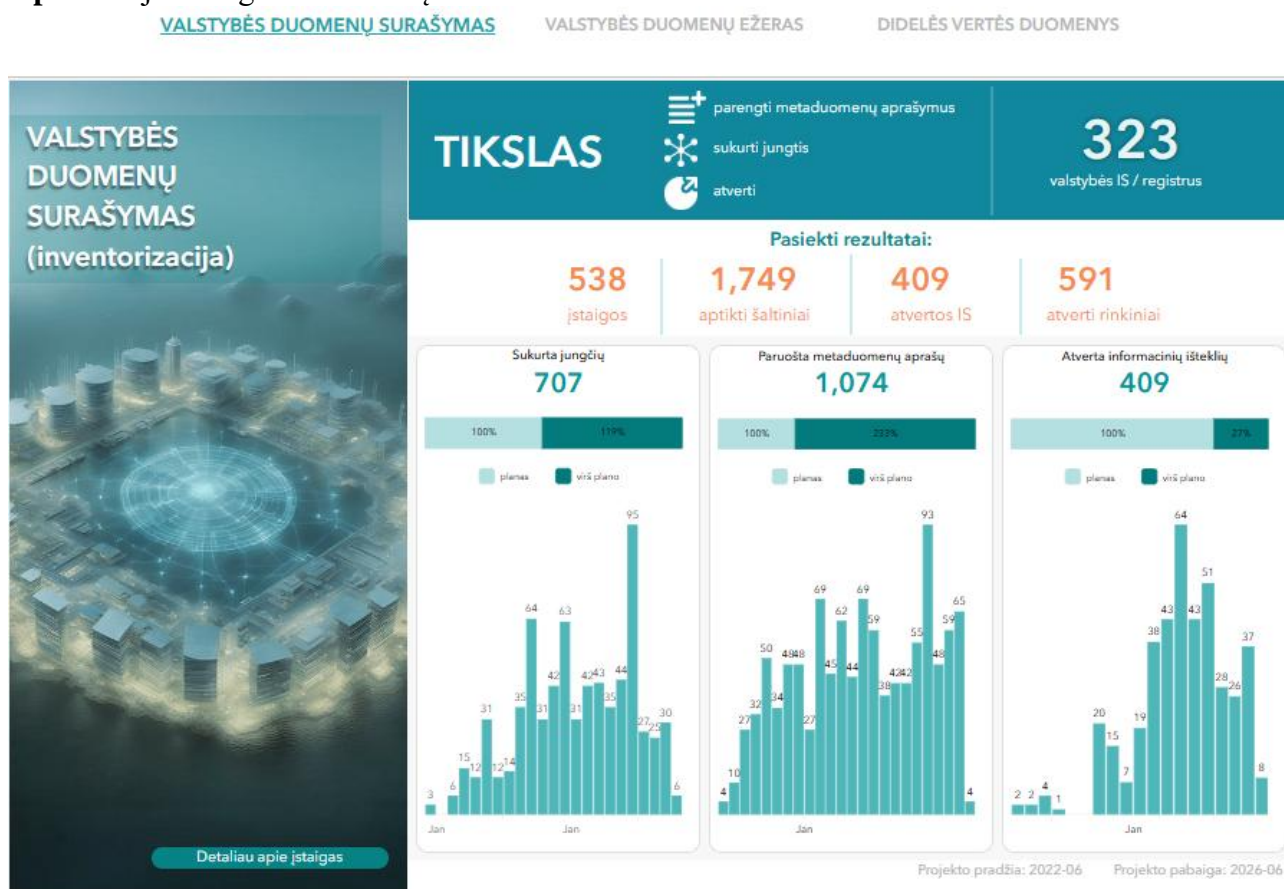
10. Sukurdama VDVIS, Agentūra atliepė valstybės poreikį turėti galimybę, priimant sprendimus, naudoti viešajame sektoriuje kaupiamus duomenis „čia ir dabar“. Tačiau viešojo sektoriaus duomenų branda ir pasirengimas dalytis jais yra labai menkas, o fragmentacija didžiulė. Oficialioje viešojo sektoriaus informacinėms sistemoms registruoti skirtoje interneto svetainėje <https://registrai.lt> šiuo metu registruota apie 400 informacinių sistemų. Tačiau faktiškai viešajame sektoriuje jų yra keliskart daugiau. Siekdama sudaryti prielaidas iš esmės pagerinti pakartotinį viešojo sektoriaus duomenų naudojimą, Agentūra 2022 m. inicijavo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane „Naujos kartos Lietuva“ numatytos reformos projektą „**Valstybės informacinių išteklių integracija į valstybės duomenų ežerą**“ (toliau – Projektas). Projektas, be galutinio tikslo – centralizuotai atverti viešojo sektoriaus duomenis, apima viešojo sektoriaus duomenų inventorinimą ir vidinio VDVIS (meta) duomenų katalogo sukūrimą.

Projektu sprendžiama problema – neišnaudojamos turimos valstybės informacinių išteklių skaitmeninimo ir integralaus valstybės duomenų panaudojimo teisėtiems tikslams galimybės, taip nesudaromos sąlygos kurti ir panaudoti naujomis technologijomis pagrįstus sprendimus, juos diegti kuriant pažangias ir saugias skaitmenines paslaugas ir teikti šias paslaugas visuomenei. Sprendžiant šią problemą, siekiama pašalinti tris priežastis: nevienodai ir netolygiai atveriami įvairių viešojo sektoriaus sričių duomenys; trūksta viešojo sektoriaus įsitraukimo į valdomų ir (arba) tvarkomų duomenų atvėrimo ir pakartotinio jų panaudojimo procesą; viešojo sektoriaus atveriamų duomenų branda žema, o vertė nedidelė, todėl ir jų panaudojimas menkas. 2024 m. pabaigoje pasiektas Projekto pabaigos (2026 m. gegužė) rodiklis – sukurti integracijas su 323 informacinėmis sistemomis.

Centralizuotai per VDVIS atverta daugiau nei 300 viešojo sektoriaus duomenų rinkinių, arba 84 proc. visų Lietuvos atvirų duomenų portale 2024 m. atvertų duomenų rinkinių.

Išsamūs Projekto rezultatai nuolat atnaujinami [švieslentėje](#).

3 pav. Projekto eigos ir rezultatų švieslentė

11. 2024 m. buvo atverta daug vertingų duomenų rinkinių, iš kurių minėtini šie:

11.1. ypač didelės apimties **dujų ir elektros suvartojimo duomenys** (AB „Energijos skirstymo operatorius“) – įrašų skaičius siekia dešimtis milijonų;

11.2. **Higienos instituto duomenų rinkiniai**, išsiskiriantys detalumu – pavyzdžiui, apsinuodijimų ir traumų aplinkybių duomenys leidžia analizuoti, kokie veiksniai dažniausiai lydi tam tikras traumas ir ar joms būdingi geografiniai dėšningumai;

11.3. **ligoninių ir poliklinikų pacientų atliktų tyrimų duomenys** – ypač detalūs duomenys apie tai, kokie laboratoriniai tyrimai buvo atlikti pacientams, kokie buvo šių tyrimų rezultatai, kada jie atlikti ir ar rezultatai atitiko normas. Šie duomenys leidžia analizuoti gyventojų sveikatos būklės tendencijas, dažniausiai atliekamus tyrimus ir galimus sveikatos rizikos veiksnis;

11.4. **savivaldybių** duomenys, kurie iki šiol buvo neprieinami, – pagalvės mokesčio, priėmimų į švietimo įstaigas, organizuojamų renginių, savivaldybių turimo nekilnojamojo turto, kapinių ir kitų viešųjų paslaugų bei infrastruktūros duomenys;

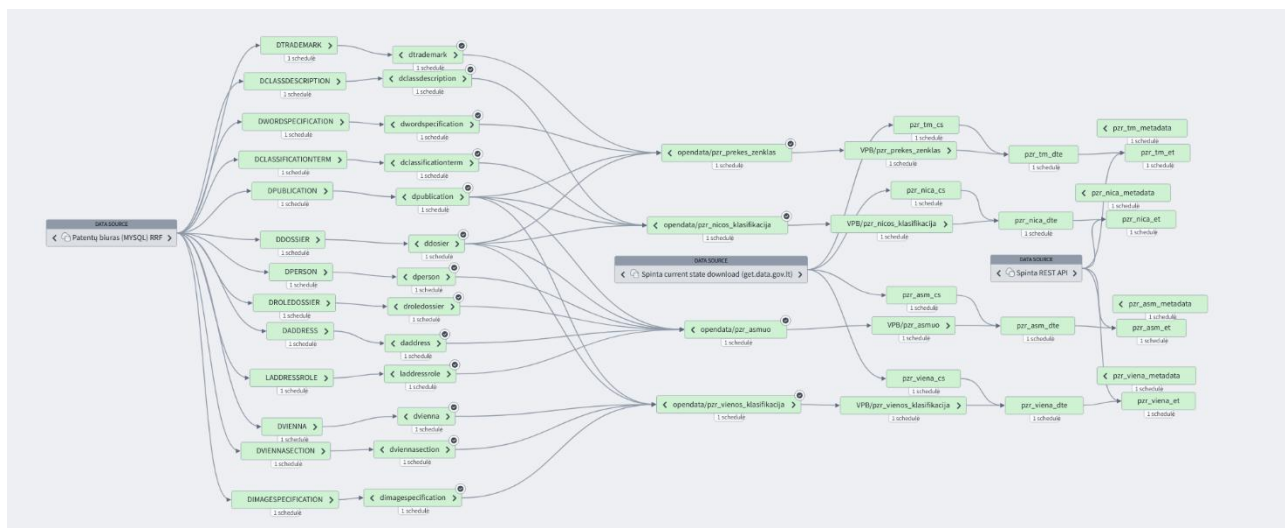
11.5. **kalbos ir kultūros duomenų rinkiniai**, vertingi kuriant kalbos modelius dirbtiniam intelektui: Skolintų terminų ir jų atitikmenų žodynas (Lietuvių kalbos institutas), mįslių su atsakymais kartoteka (Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas), svetainė „Pasaulio vietovardžiai“, vardų lingvistinių duomenų sąvadas (Valstybinė lietuvių kalbos komisija);

11.6. **net 11 Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos duomenų rinkinių**, tarp jų – bibliografiniai įrašai su išsamia informacija apie leidinius: pavadinimai, autoriai, leidimo metai ir kita naudinga bibliografinė informacija; informacija apie Kultūros paso edukacijas – duomenys apie įvairias kultūros ir meno programas, skirtas moksleiviams, bei bibliotekų ir jų padalinių sąrašas su adresais, leidžiantis patogiai susirasti artimiausią biblioteką ar jos paslaugas;

11.7. **švietimo srities duomenys**, padedantys geriau suprasti, kas vyksta mokyklose ir universitetuose, ir leidžiantys analizuoti mokyklų ir aukštųjų mokyklų situaciją visoje šalyje bei geriau suprasti švietimo sistemos pokyčius ir kylančius sunkumus, pagrįsti sprendimus faktais ir stebėti ilgalaikes tendencijas. Atverti duomenys apie pamokų nelankymą, pedagogų darbo krūvį, studentų studijų pertraukimus ir nutraukimus, taip pat kiti su ugdymo procesu susiję rodikliai.

12. Centralizuotas viešojo sektoriaus duomenų atvėrimas kompensuoja duomenis kaupiančių institucijų kompetencijos ir pajėgumų trūkumą atveriant savo duomenis, o patekę į Valstybės duomenų ežerą, šie duomenys gali būti panaudoti ir kitiems pakartotinio naudojimo tikslams. Valstybės duomenys tampa vertinga priemone sprendimų priėmėjams, tyrėjams ir kitiems naudotojams, siekiantiems pagrįstai vertinti visuomenėje vykstančius pokyčius, ir prisideda prie viešojo valdymo kokybės bei sąmoningesnės visuomenės kūrimo.

4 pav. Duomenų atvėrimo procesas Valstybės duomenų ežere nuo integracijos iki publikavimo Lietuvos atvirų duomenų portale (Lietuvos Respublikos valstybinio patentų biuro duomenų rinkinys)

13. Ataskaitiniu laikotarpiu **Agentūra sudarė sveikatos duomenų rinkinius ir teikė juos pakartotoniui naudojimui**, nagrinėjo prašymus išduoti leidimus pakartotinai naudoti sveikatos duomenis, priėmė sprendimus dėl leidimų išdavimo ir surinko reikalingus duomenis iš pirminių šaltinių. Įgyvendindama Lietuvos Respublikos pakartotinio sveikatos duomenų naudojimo įstatymą, Agentūra saugioje Valstybės duomenų valdymo platformoje, užtikrindama vartotojų prieigos ir leidimo sąlygų laikymąsi, teikė vartotojams vertingus sveikatos duomenis. Pakartotinio naudojimo prieigą prie sveikatos duomenų, atliekant mokslinius eksperimentus, diegiant įvairias inovacijas, formuojant sveikatos politiką, gali gauti visi fiziniai ir juridiniai asmenys, vykdančys ūkinę veiklą Lietuvos Respublikos teritorijoje.

14. Pagrindiniai pakartotinio sveikatos duomenų naudojimo srities pasiekimai 2024 metais:

14.1. Vertinimui gauta 20 naujų paraiškų. **Išduota 16 leidimų** pakartotinai naudoti sveikatos duomenis. Be to, patikslinti 5 leidimai, iš jų 4 dėl papildomų vartotojų ir 1 dėl laikotarpio pratęsimo. Duomenys pateikti 14-ai paraiškų.

14.2. Sukurtas **algoritmų rinkinys**, padedantis tarp daugybės įvairių medicininių įrašų aptikti būtent cholesterolio laboratorinių tyrimų rodmenis ir leidžiantis matyti cholesterolio laboratorinių tyrimų vertes šalies mastu. Kartu su Nacionaliniu visuomenės sveikatos centru prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – NVSC) yra modernizuota Užkrečiamųjų ligų ir jų sukėlėjų valstybės informacinė sistema (ULSVIS), įdiegti sprendimai, leidžiantys atsisakyti dalies rankinio darbo ir optimizuoti NVSC užkrečiamųjų ligų srityje dirbančių specialistų darbą.

14.3. Sukurta **pacientų eilių švieslentė**, kurioje pateikiami duomenys apie eiles patekti pas medikus, jų užimtumas, kaip eilės pas gydytojus ilgėja vasarą ir pan., sudaromos ir vidinės švieslentės, reikalingos sprendimus priimančioms institucijoms, kurioms svarbu sekti daugybę rodiklių.

14.4. Dalyvauta viešinio priemonėse sveikatos tema, tarp kurių: 4 dideli renginiai su Agentūros pristatymais (Agentūros informacinė diena Lietuvos sveikatos mokslų universitete (toliau – LSMU), Nacionalinis sveikatos vadybos forumas, tarptautinė konferencija „Advancing Healthcare“, Medicinos ir sveikatos mokslų konferencija; apie 10 pristatymų įvairiuose atviruose renginiuose visuomenei, verslo, mokslo, sveikatos sričių atstovams (kartu su Vilniaus universitetu, LSMU, Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biuru, Lietuvos mokslo taryba, „EIT Health“, „AI Lithuania“, „Cobalt legal“); pagalba startuoliams ir pradedantiesiems verslą: su partneriais įgyvendinta „Data Pilot“ iniciatyva, skirta startuoliams gauti sveikatos duomenis, mentorystė hakatone „Hospiton 2024“ ir „Health Tech Accelerator“ (toliau – HTA) startuolių programoje; mokymai sveikatos duomenų panaudojimo tema, parengti kartu su HTA darbo grupe ir skirti sveikatos priežiūros srities darbuotojams; spaudoje paskelbti 3 straipsniai apie Agentūros sveikatos komandos darbus; pristatymai ir mokymai Agentūros galimybių tema konkrečių įstaigų, pareiškėjų atstovams (LSMU, Kauno, „Santaros“ klinikos, biobankai, Inovatyvios farmacijos pramonės asociacija); darbo grupės su universitetų ir kitų įstaigų atstovais (HTA, Mokslu grįstos inovatyvios sveikatos apsaugos modelio kūrimo iniciatyva (MISAM)); tarptautinės priemonės: susitikimai su universitetų ir ligoninių atstovais iš Norvegijos ir Katalonijos, farmacijos kompanijų atstovais iš „Pfizer“, „Novartis“, MSD; Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos dirbtuvės, skirtos sveikatos duomenų pakartotinio naudojimo tema. Kaip partnerė, Agentūra įsitraukė į 4 sveikatos srities gerinimo projektus, finansuojamus iš Europos Sąjungos ir Atsigavimo ir atsparumo didinimo fondo (RRF) lėšų.

14.5. 2024 metais gautos pirmosios paraiškos, kuriose numatoma duomenis naudoti **inovacijų** srityje. Šias paraiškas pateikė startuoliai UAB „Brachydose“ ir „SpikeTech“ – apie Agentūrą jie sužinojo dalyvaudami „EIT Health“ Lietuvos centro organizuotame „Health Data Pilot“ projekte. Kitoms paraiškoms reikalingi duomenys ir toliau naudojami mokslinių tyrimų ir žinių vadybos srityse. Apytiksliai pusė paraiškų analizuoja farmacijos temas – vaistų skyrimą ir vartojimą. Dažniausios temos yra vėžio prevencija ir gydymas (5 paraiškos) bei širdies ligų prognozė, prevencija ir gydymas (4 paraiškos). Dažniausiai naudojami duomenys iš Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos informacinės sistemos „Sveidra“, Elektroninės sveikatos paslaugų ir

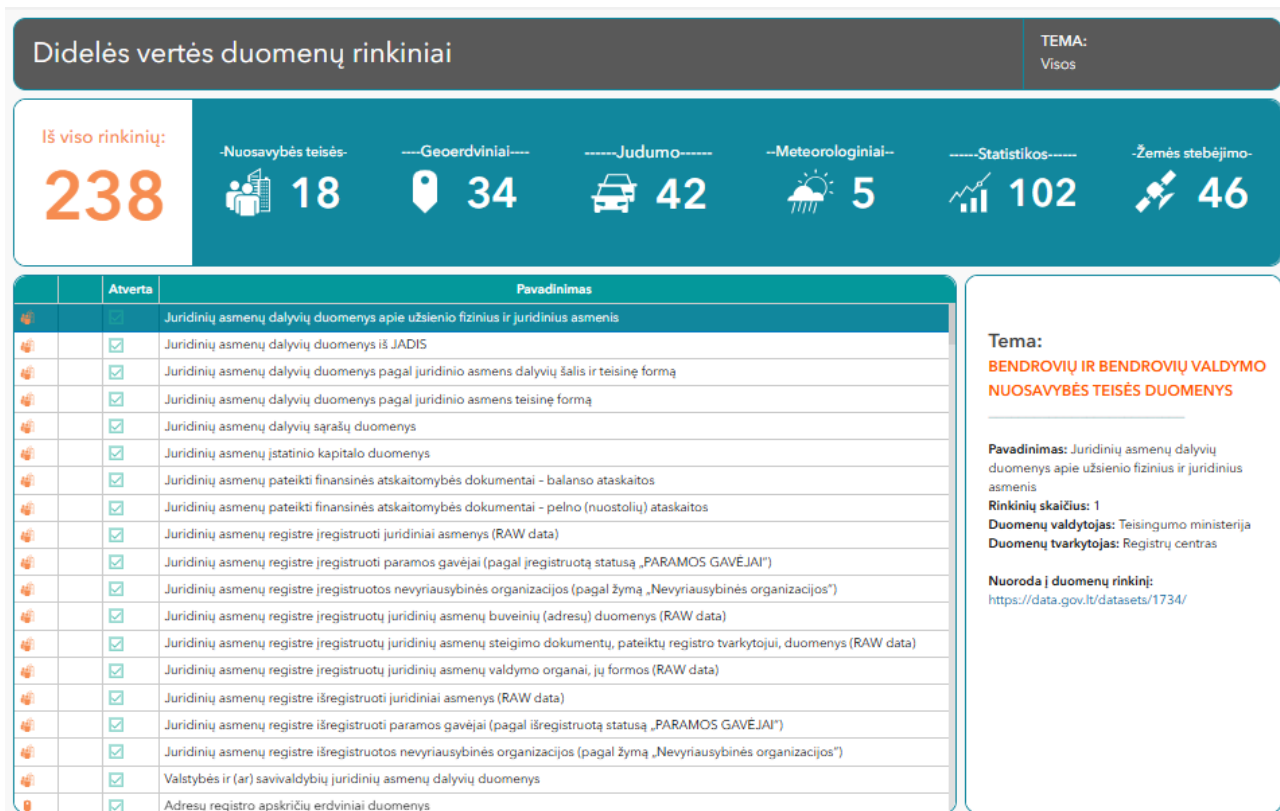
bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos (ESPBI IS), Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registro, Gyventojų registro. Keliose paraiškose prašyta duomenų iš atskirų ligoninių, poliklinikų.

14.6. **Medianinis laikas nuo galutinės paraiškos iki leidimo išdavimo** buvo 37 kalendorinės dienos, nuo leidimo iki duomenų prieigos – 30 kalendorinių dienų. Plg.: Švedijoje atitinkamų paraiškų nagrinėjimo laukiama apie 4 mėn., po šio laiko jos yra nagrinėjamos dar apie 5 mėn., Danijoje ir Suomijoje paraiškų nagrinėjimo trukmė panaši į būdingą Lietuvai.

15. Remiantis duomenimis, gyventojų sveikatos būklę galima analizuoti įvairiais pjūviais. Valstybės duomenų ežere esantys sveikatos duomenų išteklių leidžia atlikti išsamias analizes ir atsakyti į pačius įvairiausius klausimus, pavyzdžiui, kokia tam tikros ligos dinamika viename iš Lietuvos kaimų, kuriose klinikose gydomi medicinos specialybės studentai, ar avarijose patiriamų traumų dažnis priklauso nuo mašinos amžiaus. „Gilėjant“ duomenų ežerui, šios galimybės tampa beveik neribotos. Nuodugnesnė informacija apie sveikatos duomenų panaudojimą skelbiama internete adresu [Sveikatos duomenys](#) -.

16. Atverti visi didelės vertės duomenų rinkiniai, nurodyti 2022 m. gruodžio 21 d. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2023/138, kuriuo sudaromas konkrečių didelės vertės duomenų rinkinių sąrašas ir nustatoma jų skelbimo bei pakartotinio naudojimo tvarka. Tikimasi, kad šių duomenų rinkiniai taps pagrindiniais šaltiniais, kuriais remiantis bus vystomi aukštą komercinį potencialią turintys produktai, kuriami inovatyvūs sprendimai, inicijuojami moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra. Taip pat, duomenims tapus prieinamiems visuomenei, atsiras galimybė kurti išmanias eismo sistemas, plėtoti patogesnes viešąsias paslaugas, optimizuoti esamas ir kt. Lietuvos atvirų duomenų portale 2024 m. buvo skelbiami 238 didelės vertės duomenų rinkiniai. Lietuva, atverdama didelės vertės duomenų rinkinius, pirmąją Europos Sąjungoje kartu su Estija, Danija, Latvija ir Slovėnija. 2024 m. atliktas Atvirų duomenų brandos tyrimas atskleidė, kad Lietuva užima 7 vietą tarp 34 Europos valstybių ir yra priskiriama geriausiai įvertintų šalių – atvirų duomenų krypti formuotojų – grupei. Patogesniam didelės vertės duomenų prieinamumui užtikrinti sukurta speciali [švieslentė](#).

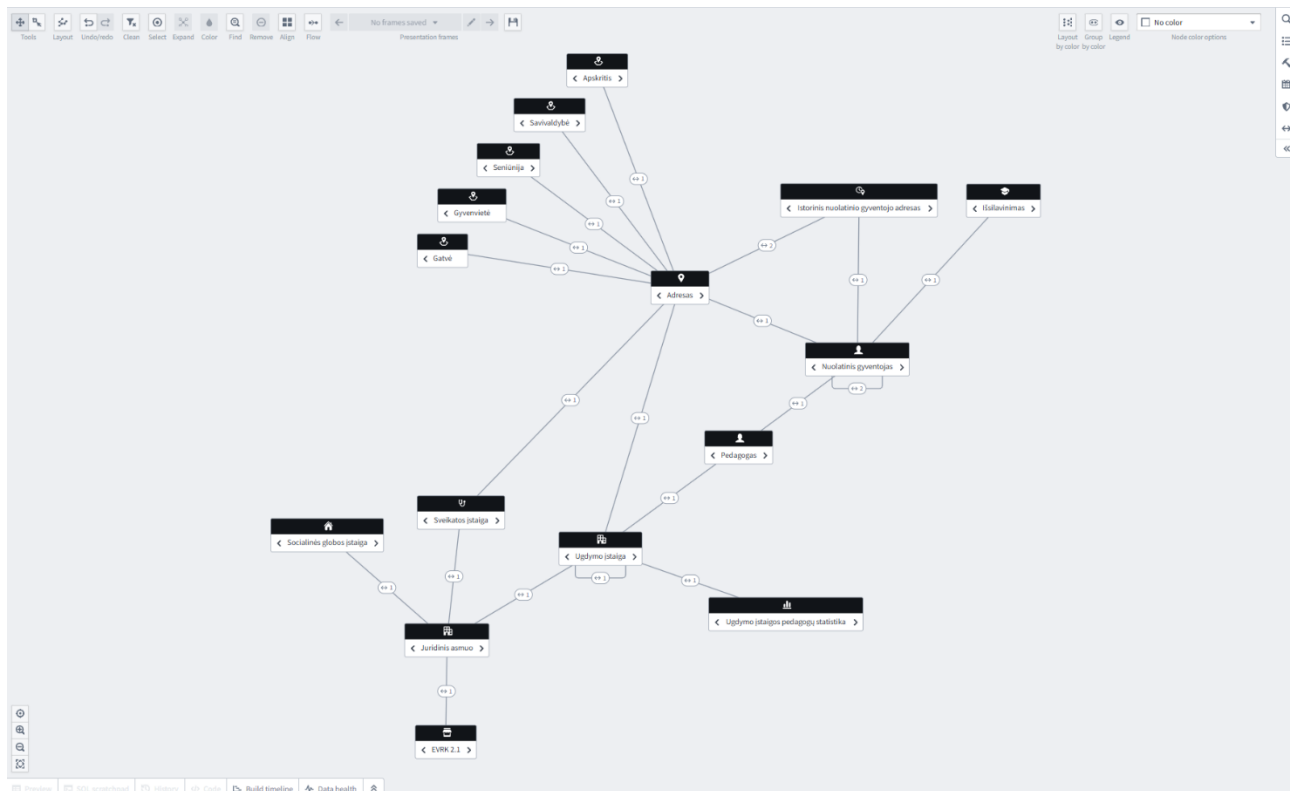
5 pav. Didelės vertės duomenų rinkinių švieslentė

17. Įgyvendinant 2022 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2022/868 dėl Europos duomenų valdymo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1724 (Duomenų valdymo akta), 2024 m. pasirengta perduoti apsaugotų kategorijų metaduomenis Europos duomenų portalo Europos viešojo sektoriaus apsaugotų duomenų registru. Taip pat parengti naujų teisės aktų ir jų pakeitimų projektai, siekiant užtikrinti paslaugų teikimą kompetentingai institucijai pagal Reglamentą (ES) 2022/868.

18. Siekiant užtikrinti, kad duomenys Valstybės duomenų ežere būtų lengvai suprantami, surandami ir efektyviai naudojami, buvo pradėti duomenų ontologijų kūrimo darbai. Valstybės duomenų ežere realizuotos bandomosios Statistinio nuolatinio gyventojų registro ir Statistinio ūkio subjektų registro pagrindu sukurtos duomenų ontologijos. Tokie duomenų tvarkymo metodai taikomi ir kituose duomenų projektuose.

6 pav. Duomenų ontologija „Savivaldos „DataLab“ projekte

19. Siekdama sukurti vieno langelio principu veikiančią sprendimą, kuris leistų viešai skelbti visą viešojo sektoriaus duomenų produkciją, įskaitant oficialiąją statistiką, bei užtikrintų šių duomenų prieinamumą ir galimybę juos panaudoti pakartotinai, Agentūra inicijavo ir pradėjo įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ projektą „Oficialiosios statistikos portalo (OSP) paslaugų modernizavimas ir naujų administracinių paslaugų sprendimų kūrimas“. Šio projekto rezultatai sudarys prielaidas užbaigti valstybės duomenų centralizaciją ir Valstybės duomenų valdymo platformoje viešai pateikti susistemintus duomenis, įskaitant oficialiąją statistiką, ir, realizavus VDVIS (meta)duomenų katalogo funkciją, įgalinti vartotojus užsakyti su valstybės duomenų pakartotiniu panaudojimu susijusias paslaugas.

IV SKYRIUS VALSTYBĖS DUOMENYS – VALSTYBĖS UŽDAVINIAMS SPREŠTI. VIEŠOJO SEKTORIAUS PROJEKTAI IR BENDRADARBIAVIMAS

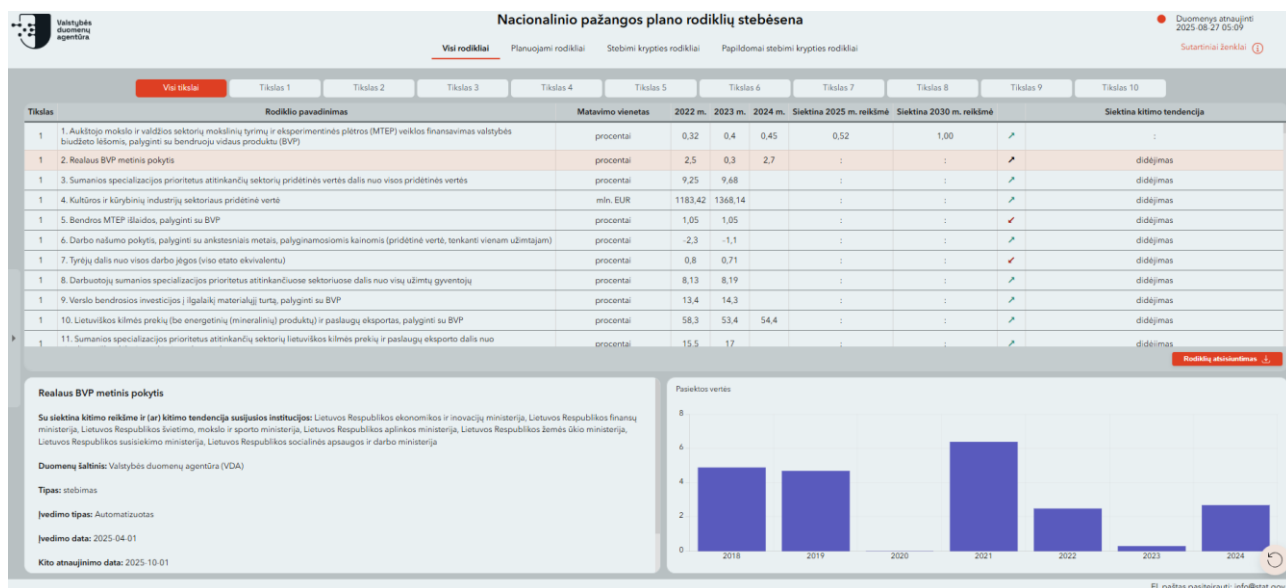
20. 2024 m. Agentūra sukūrė 140 bandomųjų aplinkų (analitikos erdvių, kuriose galima saugioje daugiafunkcėje platformoje analizuoti duomenis) kitoms institucijoms: 80 bandomųjų aplinkų pagal Valstybės duomenų valdymo programoje numatytų darbų paraiškas ir 60 bandomųjų aplinkų (kiekvienai savivaldybei) pagal „Savivaldos DataLab“ projektą. Ypač aktyvi buvo Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, kuri pateikė 7-ias analitikos darbų paraiškas, taip pat Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI), kurios pateikė po 3 paraiškas, Vilniaus miesto savivaldybės administracija, kuri pateikė 2 paraiškas.

21. 2024 m. pabaigoje iš viso prie Valstybės duomenų valdymo platformos buvo prisijungę 3 458 naudotojai, iš jų – 2 916 iš kitų viešojo sektoriaus institucijų ir įstaigų. Per 2024 m. fiksuota

Administracinių vietovių klasifikatorius, pradėti darbai dėl statistinio namų ūkių ir būstų registro kūrimo, taip pat išplėstas statistinis ūkių registras. Be to, Valstybės duomenų valdymo platformoje, remiantis administraciniais šaltiniais (Juridinių asmenų registro, Juridinių asmenų dalyvių informacinės sistemos, VMI duomenimis), sukurtas ir pradėtas naudoti **Statistinis ūkio subjektų registras**, reikalingas ne tik statistiniams tyrimams, bet ir kitiems analitiniams institucijų uždaviniams.

24. Bendradarbiaujant su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija, ministerijomis ir kitomis atsakingomis institucijomis, buvo peržiūrėti **Nacionalinio pažangos plano rodikliai** ir parengtas atnaujintas rodiklių sąrašas bei sukurta šių rodiklių švieslentė, kuri padeda užtikrinti aktualiausių rodiklių stebėseną.

9 pav. Nacionalinio pažangos plano rodiklių stebėsenos švieslentė

25. Ypatingas dėmesys skirtas **darnaus vystymosi rodiklių (DVR)** skaičiavimo procesams automatizuoti. Surinktos reikalingos metodikos iš atsakingų institucijų, o dalis rodiklių jau pradėti skaičiuoti Valstybės duomenų ežero aplinkoje.

26. Įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ ir kitus projektus, duomenų analizė ir su ja susiję uždaviniai dažnai yra vieni iš pagrindinių projektų veiklų. Minėtini šie **partnerystės projektai**, kuriuos įgyvendinant yra arba artimiausiu metu bus sudarytos prielaidos priimti sprendimus remiantis operatyviais duomenimis:

26.1. „Skubiosios medicinos pagalbos skyrių veiklos efektyvumo ir kokybės užtikrinimo, stebėsenos ir analizės platformos sukūrimas“. Šio projekto tikslas – padidinti skubiosios medicinos pagalbos teikimo efektyvumą ir veiklos kokybę diegiant informacines technologijas pagrįstus sprendimus.

26.2. Užkrečiamųjų ligų ir jų sukėlėjų valstybės informacinės sistemos (ULSVIS) modernizavimo projektas, sudarantis prielaidas valstybės turimus sveikatos duomenis tvarkyti efektyviau. Sistemoje įdiegti sprendimai leidžia atsisakyti dalies rankinio darbo ir optimizuoti NVSC specialistų darbą.

26.3. Sveikatos duomenų projektai, susiję su širdies ir kraujagyslių ligų plitimu bei cholesterolio tyrimais šalyje, – sukurta priemonė, skirta E. sveikatos sistemoje sukauptiems įvairiems įrašams analizuoti ir vadinamojo blogojo cholesterolio tyrimų laboratoriniams rezultatams sisteminti.

26.4. „Medicininį klasterių duomenų mainų ir stebėsenos platforma“. Įgyvendinus šį projektą, bus parengti klasterių veiklos kokybės stebėsenos rodikliai, vertingi sveikatos sistemos vadybos požiūriu.

26.5. „Sveikatos priežiūros paslaugų kokybės vertinimo modelio sukūrimas“. Šio projekto tikslas – sukurti kompleksinę sveikatos priežiūros paslaugų kokybės vertinimo priemonę ir pacientų grįžtamojo ryšio vertinimo priemonę, kurios sudaro galimybę analizuoti gydymo įstaigų veiklos rezultatų ir kokybės matavimo rodiklių reikšmes, lyginti rezultatus tarp atskirų subjektų, sudaryti galimybę suinteresuotoms grupėms gauti analitinius duomenis, atvaizduoti pasirinktų asmens sveikatos priežiūros įstaigų pacientų grįžtamojo ryšio (įskaitant pacientų pasitenkinimą) dėl suteiktų sveikatos priežiūros paslaugų vertinimo rezultatus ir stiprinti analitines darbuotojų kompetencijas.

27. Įgyvendinant darbą „Darbai, susiję su šešėlinės ekonomikos analize“, Agentūra atliko techninės partnerės vaidmenį – padėjo VMI, Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos ir Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai kurti rizikos modelius ir jų metodologinę dalį. Atliktos esamų modelių analizės, sukurta pirminė naujos universalios rizikos vertinimo aplikacijos versija ir įgyvendinti jos patobulinimai, pradėti kurti nauji rizikos vertinimo modeliai, pasitelkus universalios aplikacijos galimybes. Šiomis veiklomis stiprinami institucijų analitiniai pajėgumai ir sudaromos prielaidos efektyviau taikyti duomenimis grįstus sprendimus, prisidedant prie šešėlinės ekonomikos mažinimo.

28. Organizuoti 3 renginiai valstybės ir savivaldybių institucijų vadovams ir ekspertams (metinė duomenų konferencija „**Priešybių kovoje – vienybės paieškos**“, Valstybės duomenų ežero istorija: II dalis „Gilyn“ ir „Savivaldos „DataLab“ pristatymas), siekiant skatinti naudoti duomenis priimant sprendimus ir stiprinti pasitikėjimą jais.

V SKYRIUS DUOMENŲ SAUGOS STIPRINIMAS IR PROCESŲ SKAIDRUMO DIDINIMAS AGENTŪROJE

29. 2024 m. buvo išgryninta privatumo ir duomenų saugumo stiprinimo vizija. Įdiegtos naujos techninės ir organizacinės duomenų ir kibernetinio saugumo priemonės. Išplėstas Agentūros Duomenų apsaugos skyrius. Kelta esamų valstybės tarnautojų ir darbuotojų kvalifikacija duomenų ir kibernetinio saugumo srityje. Įdiegti nauji ISO standartai (ISO 27001, ISO 27701) ir įgyti nauji sertifikatai duomenų ir kibernetinio saugumo srityse. Numatyti tolesni darbai plėtojant privatumo ir saugumo viziją.

30. Įsteigta duomenų valdysenos koordinatoriaus pareigybė Agentūros Duomenų apsaugos skyriuje, ją užimantis asmuo yra atsakingas už duomenų valdysenos principų taikymą Agentūroje. Sukurta duomenų srautų stebėsenos ir kontrolės sistema. Sukurtos vidinės VDVIS teisių ir jautrių veiksmų stebėsenos bei kontrolės švieslentės, dokumentacija ir reguliarios ataskaitos. Atnaujinta valstybės tarnautojų ir darbuotojų prieigų prie duomenų ir sistemų valdymo tvarka.

31. Įgyvendintas tikslas – viešinti informaciją apie duomenų gavimo ir panaudojimo srautus, siekiant padidinti duomenų valdysenos skaidrumą ir visuomenės pasitikėjimą: sukurtos ir viešai

paskelbtos šios operatyvių duomenų (realiu laiku ir automatiškai atsinaujinančios) švieslentės apie valstybės duomenų panaudojimą ir srautus:

31.1. **Šaltinių panaudojimo aplikacija**, kurios tikslas – viešinti išsamią informaciją, kokios informacinės sistemos yra integruotos į Valstybės duomenų ežerą, kokie valstybės duomenys naudojami, kokios duomenų lentelės jau yra atvertos ir kokių institucijų kokiose analitinėse erdvėse yra atliekama šių duomenų analizė.

10 pav. Duomenų šaltinių panaudojimo aplikacija

Duomenų Tiekėjas	Šaltinis	Atverti Duomenys	Analitinės Erdvės	Šaltinių Lentelės
AB "Energijos skirstymo operatorius"	ESO - dujos elektra >>	4	7	29
AB "Energijos skirstymo operatorius"	ESO BILINGAS >>	0	2	2
AB Vilniaus šilumos tinklai	VŠT >>	0	1	6
Akcinė bendrovė "Oro navigacija"	ON SSDB ARIBP NOTAM >>	3	0	3
Akcinė bendrovė "PANEVŽIO SPECIALUS AUTOTRANSPORTAS"	PSA ASMLIS >>	1	0	5
Akcinė bendrovė "Rokiškio komunalininkas"	RK MOKESTA >>	0	0	2
Akcinė bendrovė "VIAMATIKA"	VIAMATIKA BILLBEAT >>	0	0	5
Akcinė bendrovė "VIAMATIKA"	VIAMATIKA LABFORM >>	0	0	2
Akcinė bendrovė "VIAMATIKA"	VIAMATIKA NLBA >>	0	0	9
Akcinė bendrovė "Šiaulių energija"	ŠE BILINGAS >>	1	0	17
Akcinė bendrovė "Šiaulių energija"	ŠIAULIŲ ENERGIJA MOKESTA >>	2	0	10
Akcinė bendrovė Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija	KVJUD (PORT) KIPIS >>	1	0	30

Pasirinkta

Analitinės erdvės su AB "Energijos skirstymo operatorius" - ESO - dujos elektra duomenimis:

- 25.241 Vilniaus miesto plano ir strateginių dokumentų stebėseną
- 23.16 klimato krizės stebėseną
- 24.265 Socialinio klimato plano rengimas
- 24.268 Tvarumo duomenys žaliųjų finansų plėtrai
- 23.46 ESO duomenų analizė
- 25.284 Interaktyvus NT žemėlapis

- Aprašymas**
 - Tikslas: Bus kuriamas vizualiai patrauklus ir interaktyvus NT žemėlapis, kuris suteiks išsamią informaciją apie verslui aktualius objektus Vilniuje – laisvus žemės sklypus, komercinės ir gamybinės paskirties sklypus bei statinius, jų energetinį efektyvumą. Žemėlapis skirtas Nekilnojamojo turto ir miesto planavimo konferencijai, taip pat tai yra viena iš priemonių užsienio investuotojams pritraukti. Asmens duomenų poreikis (Ar reikia asmens duomenų, iš kurių būtų galima tiesiogiai nustatyti duomenų subjekto tapatybę?): Ne. Formos pavadinimas: 284 paraiška - Vilniaus m. sav. adm.
- Gavėjai**
 - Savivaldybių administracijos
 - Uždaroji akcinė bendrovė "Vilniaus planas"
- Šaltiniai**
 - Valstybės įmonė Registrų centras
 - RC - AR
 - RC - NTR
 - AB "Energijos skirstymo operatorius"
 - ESO - dujos elektra
 - Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija
 - SSVA Pastatų energetinio naudingumo duomenys
- Lentelės**

Search:

31.2. **Duomenų srautų aplikacija**, kurios tikslas – viešinti pakartotinio duomenų naudojimo viešajame sektoriuje mastą, pateikiant detalią informaciją apie duomenų naudojimo subjektus ir duomenų naudojimo tikslus.

11 pav. Duomenų srautų aplikacija

Tiekėjai: | Gavėjai: | |

Duomenų srautai tarp institucijų VDV projektuose

Tiekėjas	Gavėjas	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
VŠĮ Širvintų rajono pirminės sveikatos priežiūros centras	VŠĮ Vilniaus universiteto ligoninė Santaros klinikos																					
VŠĮ Vilkaviškio pirminės sveikatos priežiūros centras	VŠĮ Statybos sektoriaus vystymo agentūra																					
VĮ Registrų centras	VĮ "REGISTRAS"	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Vyriausioji tarnybinės etikos komisija	Viešųjų pirkimų tarnyba																					
Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie VRM	Valstybės duomenų agentūra																					
Valstybinė saugomųjų teritorijų tarnyba prie AN	Valstybinė mokesčių inspekcija prie FM																					
Valstybinė ligoninių kasa prie SAM	Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba prie SAM																					
Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie SAM	Užimtumo tarnyba prie SAM																					
Socialinių paslaugų priežiūros departamentas prie SAM	Savivaldybių duomenys																					
Savivaldybių administracijos	SADM																					
Radiacinės saugos centras	Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie VRM																					
Prekybos tinklai	Policijos departamentas prie VRM																					
Pasienio kontrolės punktų direkcija prie Susisiekimo ministerijos	Neįvestas																					
Neįgalųjų reikalų departamentas prie SAM	Nacionalinė švietimo agentūra																					
Nacionalinis vėžio institutas	NVSC prie SAM																					
Muitinės departamentas prie FM	Mokyklos																					
Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba	Lietuvos transporto saugos administracija																					
Lietuvos techninės apžiūros įmonių asociacija "TRANSEKSTA"	Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka																					
Lietuvos nacionalinis dailės muziejus	Lietuvos nacionalinis dailės muziejus																					
Lietuvos kino centras prie Kultūros ministerijos	Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie AM																					
Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie AM	Lietuvos geologijos tarnyba prie AM																					
Lietuvos bankas	Lietuvos bankas																					
LR vidaus reikalų ministerija	LR valstybės kontrolė																					
LR valstybinė darbo inspekcija prie SAM																						

Valstybinė ligoninių kasa prie SAM → LR sveikatos apsaugos ministerija

Projekta:

- 23.40 HI Savižudybių rodikliai
- 24.107 SAM siuntimų stebėseną
- 24.68 SAM, LRV kompensuojamieji vaistai
- 25.451 SAM slaugos praktikos vertinimas
- 23.34 pacientų pliiu stebėseną
- 23.41 VLK rodiklių švieslentė
- Avarinių situacijų valdymo informacinių sistemų važiavimo modulis
- 25.448 SAM, VU vaistų prieinamumas

Šios priemonės padeda užtikrinti, kad kiekvienas duomenų naudojimo atvejis būtų skaidrus ir pagrįstas, o vartotojai gautų išsamią informaciją apie duomenų apimtį ir tvarkymo procesus Valstybės duomenų ežere.

32. Įgyvendindama ir plėtodama nacionalinio saugumo priemones, atsižvelgdama į kibernetinėje erdvėje atsirandančias grėsmes ir besikeičiančius valstybės bei visuomenės poreikius, Agentūra kartu su kitais partneriais ir Nacionaliniu kibernetinio saugumo centru prie Krašto apsaugos ministerijos (projekto vykdytojas) pradėjo vykdyti bendrai finansuojamą Europos Sąjungos projektą „Nacionalinės SOC/CSIRT modulinės sistemos sukūrimas“. Šio projekto tikslas – sukurti nacionalinę SOC/CSIRT modulinę sistemą, suteikiančią galimybę SOC/CSIRT paslaugomis naudotis Europos Sąjungos 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2022/2555 dėl priemonių aukštam bendram kibernetinio saugumo lygiui visoje Sąjungoje užtikrinti, kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 910/2014 ir Direktyva (ES) 2018/1972 ir panaikinama Direktyva (ES) 2016/1148 (TIS 2 direktyvoje), įvardytų sektorių kibernetinio saugumo subjektams ir įsteigti pavyzdinius Saugumo operacijų centrus (SOC) bei jiems suteikti reikalingas priemones, procesus ir žinias.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

33. Agentūra ir kitos institucijos, vykdydamos Valstybės duomenų valdysenos programoje nurodytus darbus, užtikrino efektyvų valstybės duomenų panaudojimą teisėtiems tikslams, priimant sprendimus, sprendžiant valstybės ar institucijų veiklos srities analitinius uždavinius.

34. Pakartotinio duomenų naudojimo, atvėrimo plėtra, duomenų kokybės užtikrinimas, procesų saugos ir skaidrumo didinimas, taip pat analitinės kompetencijos auginimas viešajame sektoriuje – valstybės ir savivaldos institucijose ir įstaigose – bus strateginiai valstybės duomenų valdysenos srities prioritetai ir 2025-aisiais.
